

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна

Кафедра міжнародного і європейського права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан юридичного факультету

 Віталій СЕРЬОГІН

«31» Серпня 2023 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

Міжнародне публічне право (основні галузі)

(назва навчальної дисципліни)

рівень вищої освіти:	перший (бакалаврський)
галузь знань:	29 Міжнародні відносини
спеціальність:	293 Міжнародне право
освітньо-професійна програма	Міжнародне право
вид дисципліни:	обов'язкова
факультет:	юридичний

2023/2024 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження вченою радою юридичного факультету

«31» серпня 2023 року, протокол № 1

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ:

Сироїд Тетяна Леонідівна, доктор юридичних наук,
професор, завідувач кафедри міжнародного і
європейського права

Фоміна Ліна Олександрівна, кандидат юридичних наук,
доцент, доцент кафедри міжнародного і європейського
права

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародного і європейського права юридичного факультету

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри
міжнародного і європейського права

Тетяна СИРОЇД

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 293 Міжнародне право

Гарант освітньо-професійної програми
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти «Міжнародне право»
кандидат юридичних наук, доцент

Ліна ФОМІНА

Програму погоджено науково-методичною комісією юридичного факультету

Протокол від «31» серпня 2023 року № 1

Голова науково-методичної комісії

Ганна ЗУБЕНКО

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право (основні галузі)» складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 29 Міжнародні відносини, спеціальності 293 Міжнародне право.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Мета викладання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни – опанування певним інструментарієм науки міжнародного права, вивчення його сутності та особливостей, вивчення процесів формування і розвитку міжнародно-правових відносин у конкретних галузях міжнародного права.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- вивчення поняття, джерел, суб'єктного складу права міжнародних договорів;
- ознайомлення з поняттям, джерелами, суб'єктом складом права міжнародних організацій;
- вивчення поняття, джерел, суб'єктного складу права зовнішніх зносин;
- вивчення особливостей захисту прав людини в міжнародному праві;
- вивчення поняття, джерел міжнародного морського права;
- дослідження особливостей міжнародного повітряного права, міжнародного космічного права;
- аналіз підходів до визначення міжнародного кримінального права, вивчення його особливостей, джерел, принципів;
- оволодіння навичками роботи з міжнародно-правовими актами, зокрема, щодо визначення їх юридичної природи, інтерпретації їх змісту та співвідношення з іншими актами міжнародного права та національного законодавства;
- здатність кваліфіковано застосовувати міжнародно-правові акти у різних сферах юридичної діяльності;
- здатність кваліфіковано тлумачити міжнародно-правові акти та давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації з міжнародно-правових питань;
- здатність приймати обґрунтовані та ефективні управлінські рішення;
- уміння застосовувати набуті знання, вміння й навички у сфері міжнародного права на практиці, здатність розробляти проекти міжнародно-правових актів нормативного та індивідуального характеру.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120

1.5. Характеристика навчальної дисципліни

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система міжнародно-правових явищ, до якої належать: міжнародно-правові відносини за участю держав і інших суб'єктів міжнародного права та міжнародно-правові норми, що їх регулюють.

Програма навчальної дисципліни складається з таких одного розділу: Галузі міжнародного права.

Нормативна / за вибором Нормативна	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	3-й
Семестр	
6-й	6-й
Лекції	
32 год.	8 год.
Практичні, семінарські заняття	
32 год.	4 год.
Лабораторні заняття	
Самостійна робота	
56 год.	108 год.
Контрольна робота	
1	1
Курсова робота 1	Курсова робота 1
Форма контролю екзамен	

1.6. У результаті вивчення дисципліни здобувачі повинні набути таких професійних (предметних, фахових) компетентностей: ПК 2, ПК 2, ПК 4, ПК 5, ПК 7, ПК 9, ПК 10, ПК 13, ПК 16 та досягти таких програмних результатів: ПРН 2, ПРН 4, ПРН 5, ПРН 6, ПРН 10, ПРН11, ПРН 15, ПРН 16, ПРН 20, ПРН 23 Відповідно до ОПШ (http://law.karazin.ua/resources/doks2021/plany2021/opp_bac_293-2021.pdf)

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема № 1. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ДОГОВОРІВ

Поняття і джерела. Договірна правоздатність держав, міжнародних організацій та інших суб'єктів МП. Процес укладення договорів, його стадії. Повноваження. Підготовка тексту договору. Прийняття тексту договору. Згода на обов'язковість договору. Підписання. Парафування. Ратифікація. Набуття договором чинності. Приєднання до договору. Строк дії договору. Опублікування і реєстрація договору. Недійсність договорів. Підстави визнання договору недійсним. Абсолютна й відносна недійсність. Підстави призупинення дії договору. Підстави припинення дії договору. Денонсація. Скасування.

Тема № 2. ПРАВО МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Поняття і класифікація міжнародних конференцій. Підготовка, скликання та правила процедури міжнародних конференцій. Делегації держав та органи конференцій. Види актів міжнародних конференцій та їх правове значення.

Історичні аспекти створення міжнародних організацій. Поняття та класифікація (види) міжнародних організацій. Правосуб'єктність міжнародних організацій. Міжнародні міждержавні організації та міжнародні неурядові організації. Юридична природа міжнародних організацій.

Поняття „ внутрішнього і зовнішнього права ” міжнародних міжурядових організацій. Структура та правові основи діяльності міжнародних організацій. Зовнішні відносини міжнародних організацій. Привілеї та імунітети міжнародних організацій. Створення, цілі та принципи діяльності Організації Об'єднаних Націй (ООН). Членство в ООН та органи ООН. Спеціалізовані установи ООН. Регіональні міжнародні організації. Рада Європи (РЄ). Європейський Союз (ЄС). Організація Північноатлантичного договору (НАТО). Співдружність Незалежних Держав (СНД). Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).

Тема № 3. ПРАВО ЗОВНІШНІХ ЗНОСИН

Поняття та джерела права зовнішніх зносин. Органи зовнішніх зносин та їх види. Дипломатичні представництва. Види та функції дипломатичних представництв. Дипломатичний корпус. Глава і персонал дипломатичного представництва. Консульські установи. Види та функції консульських установ. Глава і персонал консульської установи. Привілеї та імунітети дипломатичних представництв, консульських установ та їх персоналу. Представництва держав при міжнародних організаціях і представництва міжнародних організацій при державах. Спеціальні місії. Торгівельні представництва.

Законодавство України про дипломатичну і консульську службу. Порядок призначення та відкликання дипломатичних представників України. Роль МЗС України в міжнародних взаємовідносинах. Законодавство України в сфері зовнішніх зносин.

Тема № 4. ПРАВА ЛЮДИНИ В МІЖНАРОДНОМУ ПРАВІ

Принцип поваги прав людини й основних свобод як першооснова міжнародно-правового регулювання проблем гуманітарного характеру. Міжнародно-правові норми про права людини: їх предметна різноманітність. Міжнародні стандарти щодо прав і свобод людини. Стандарти як нормативний мінімум, їх функції. Узгодження внутрішньодержавного й міжнародного переліку прав і свобод, їх зміст, засоби забезпечення та захисту. Міжнародні механізми забезпечення та захисту прав людини. Європейська конвенція про захист прав і основоположних свобод людини 1950. Комітет з прав дитини. Верховний комісар ООН з прав людини. Рада з прав людини. Європейський суд з прав людини. Імплементация міжнародно-правових норм про права людини в національне законодавство. Міжнародні акти про права людини і законодавство України.

Тема № 5. МІЖНАРОДНЕ МОРСЬКЕ ПРАВО

Поняття та історія міжнародного морського права. Просторова дія міжнародного морського права. Кодифікація міжнародного морського права. Конвенція ООН з морського права 1982 р. Правовий режим внутрішніх морських вод. Територіальне море (територіальні води) та його правовий режим. Способи відліку територіальних вод. Право мирного проходу через територіальні води прибережної держави. Прилегла зона та її правовий режим. Види прилеглої зони. Свободи відкритого моря. Відкрите море та його правовий режим. Виключна економічна зона. Правовий режим континентального шельфу. Континентальних шельф України. Міжнародний район морського дна (Район). Міжнародні протоки і міжнародні канали. Гібралтарська протока, Магелланова протока, Чорноморські протоки. Суецький канал, Панамський канал, Кільський канал. Води держав-архіпелагів (води архіпелагу). Міжнародно-правовий механізм захисту і збереження морського середовища. Міжнародні морські організації.

Тема № 6. МІЖНАРОДНЕ ПОВІТРЯНЕ ПРАВО

Виникнення і розвиток міжнародного повітряного права, поняття та джерела. Основні принципи міжнародного повітряного права. Юридична природа і правовий режим повітряного

простору. Польоти в межах державної території. Міжнародні польоти та їхнє правове регулювання. Польоти над відкритим морем, міжнародними протоками та архіпелажними водами. Правове регулювання міжнародних повітряних сполучень. Правовий статус повітряного судна та екіпажу. Міжнародне співробітництво в боротьбі з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації. Міжнародні авіаційні організації. Відповідальність у міжнародному повітряному праві.

Тема № 7. МІЖНАРОДНЕ КОСМІЧНЕ ПРАВО

Поняття та джерела міжнародного космічного права. Основні принципи космічної діяльності. Кодифікація і прогресивний розвиток міжнародного космічного права. Суб'єкти міжнародного космічного права. Міжнародно-правова регламентація космічної діяльності. Правовий режим космічного простору і небесних тіл. Правовий статус космонавтів. Правовий режим космічних об'єктів. Міжнародно-правова регламентація певних видів космічної діяльності. Відповідальність у міжнародному космічному праві. Міжнародні космічні організації.

Тема № 8. МІЖНАРОДНЕ ЕКОНОМІЧНЕ ПРАВО

Поняття міжнародного економічного права. Суб'єкти міжнародного економічного права. Джерела міжнародного економічного права. Принципи міжнародного економічного права. Міжнародно-правове регулювання співробітництва в окремих галузях міжнародних економічних відносин. Світова організація торгівлі. Міжнародно-правові основи міжнародної фінансової системи. Міжнародний валютний фонд. Всесвітній банк. Регіональні фінансові організації. Міжнародне співробітництво в галузі енергетики. Міжнародно-правове регулювання діяльності транснаціональних корпорацій. Міжнародно-правове регулювання регіональної економічної співпраці.

Тема 9. МІЖНАРОДНЕ ЕКОЛОГІЧНЕ ПРАВО

Поняття міжнародного екологічного права. Місце міжнародно-правових норм щодо охорони навколишнього середовища в загальній системі міжнародного права. Принципи міжнародного права навколишнього середовища. Охорона навколишнього середовища в міжнародних договорах. Рекомендаційні акти в сфері охорони навколишнього середовища. Концепція екологічної безпеки. Програма ООН щодо навколишнього середовища (ЮНЕП). Координаційна роль міжнародного права в справі охорони навколишнього середовища. Міжнародно-правова охорона атмосфери Землі, навколосемного і космічного простору. Міжнародно-правова охорона Світового океану. Міжнародно-правова охорона тваринного та рослинного світу. Міжнародно-правова охорона навколишнього середовища від забруднення радіоактивними відходами.

Тема № 10. МІЖНАРОДНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО У БОРОТЬБІ ЗІ ЗЛОЧИННІСТЮ

Поняття міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю. Злочинність як міжнародне явище. Міжнародні звичаї та міжнародні договори щодо боротьби зі злочинністю. Організаційно-правові форми міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю. Міжнародна кримінальна відповідальність фізичних осіб. Злочини міжнародного характеру: поняття, види і форми. Боротьба з незаконним обігом наркотичних речовин. Боротьба з міжнародним тероризмом. Міжнародні органи в боротьбі зі злочинністю Міжнародні неурядові організації: Міжнародна асоціація кримінального права, Міжнародне кримінологічне товариство. Міжнародні міжурядові організації: Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол); Європейське поліцейське відомство (Європол). Співробітництво України з Інтерполом і

Європолом. Міжнародно-правове регулювання видачі злочинців (екстрадиція). Міжнародна правова допомога. Договори України з іншими країнами щодо правової допомоги в кримінальних справах. Міжнародні стандарти поведінки з правопорушниками.

Тема № 11. ПРАВО ЗБРОЙНИХ КОНФЛІКТІВ

Поняття права збройних конфліктів. Застосування норм міжнародного гуманітарного права щодо захисту осіб, які потерпіли внаслідок військових дій “Женевське право”. “Гаазьке право” про заборону застосування зброї, яка спричиняє найбільші страждання і створює загрозу для мирного населення. Міжнародні акти про захист прав людини. Поняття “війна”, “збройний конфлікт” у міжнародному праві. Поняття терміну „Театр війни”. Види збройних конфліктів. Міжнародно-правові наслідки початку війни. Правовий статус комбатантів, некомбатантів та інших учасників збройних конфліктів. Найманці. Ведення морської війни. Нейтралітет під час війни. Правовий режим воєнної окупації. Режим воєнного полону. Обмеження засобів і методів ведення воєнних дій. Захист цивільних об’єктів і культурних цінностей під час збройних конфліктів. Міжнародно-правові наслідки закінчення війни.

Тема № 12. МІЖНАРОДНЕ КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО

Поняття, предмет, особливості міжнародного кримінального права. Підходи до визначення міжнародного кримінального права. Джерела міжнародного кримінального права. Функції міжнародного кримінального права. Становлення та розвиток міжнародного кримінального права. Поняття та значення принципів міжнародного кримінального права. Загальна характеристика Нюрнберзьких принципів. Галузеві принципи міжнародного кримінального права. Підстави звільнення від кримінальної відповідальності. Міжнародний злочин: поняття, характеристика, види. Злочини міжнародного характеру: поняття, види, характеристика. Покарання в міжнародному кримінальному праві.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб.	інд.	с.р.		л	п	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Право міжнародних договорів	8	2	2			4	13	2	2			9
Тема 2. Право міжнародних організацій	8	2	2			4	13	2	2			9
Тема 3. Право зовнішніх зносин	8	2	2			4	11	2				9
Тема 4. Права людини в міжнародному праві	12	4	4			4	11	2				9
Тема 5. Міжнародне морське право	9	2	2			5	11	2				9
Тема 6. Міжнародне повітряне право	13	4	4			5	9					9
Тема 7. Міжнародне космічне право	9	2	2			5	9					9

Тема 8 Міжнародне економічне право	13	4	4			5	9					9
Тема 9. Міжнародне екологічне право	9	2	2			5	9					9
Тема 10. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю	13	4	4			5	9					9
Тема 11. Право збройних конфліктів	9	2	2			5	9					9
Тема 12. Міжнародне кримінальне право	9	2	2			5	7					7
Усього годин	120	32	32			56	120	10	4			106

4. Теми семінарських занять (денна / заочна форма навчання)

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Право міжнародних договорів	2/2
2.	Право міжнародних організацій	2/2
3.	Право зовнішніх зносин	2
4.	Права людини в міжнародному праві	4
5.	Міжнародне морське право	2
6.	Міжнародне повітряне право	4
7.	Міжнародне космічне право	2
8.	Міжнародне економічне право	4
9.	Міжнародне екологічне право	2
10.	Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю	4
11.	Право збройних конфліктів	2
12.	Міжнародне кримінальне право	2
		Всього: 32/4

5. Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Види, зміст самостійної роботи	Кількість годин денна /заочна форми навч.
1	Тема: Право міжнародних договорів <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом положеннями Віденської конвенції про право міжнародних договорів 1969 р. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести, підготувати презентаційний матеріал.	4/9
2	Тема: Право міжнародних організацій <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними положеннями, статутами міжнародних міжурядових організацій (Статут ООН, Статут Ради Європи, установчі акти ЄС, Статут	4/9

	СНД тощо). Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести, підготувати презентаційний матеріал.	
3	Тема: Право зовнішніх зносин <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними положеннями, з положеннями Віденської конвенції про дипломатичні зносини 1961 р., Віденської конвенції про консульські зносини 1963 р. Віденської конвенції про представництво держав у їхніх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру 1975 р., Конвенцією про привілеї та імунітети ООН 1946 р. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести, підготувати презентаційний матеріал.	4/9
4	Тема: Права людини у міжнародному праві <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними положеннями. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести, підготувати презентаційний матеріал.	4/9
5	Тема: Міжнародне морське право <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними положеннями, з положеннями Конвенції ООН з морського права 1982 р.. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести, підготувати презентаційний матеріал.	5/9
6	Тема: Міжнародне повітряне право <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними положеннями. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести, підготувати презентаційний матеріал.	5/9
7	Тема: Міжнародне космічне право <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними положеннями, міжнародними актами, що регламентують співробітництво у цій сфері правовідносин. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести, підготувати презентаційний матеріал.	5/9
8	Тема: Міжнародне економічне право <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними положеннями, основними міжнародно-правовими актами, що регламентують співробітництво у цій сфері правовідносин. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести, підготувати презентаційний матеріал.	5/9
9	Тема: Міжнародне екологічне право <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними положеннями, основними міжнародно-правовими актами, що регламентують співробітництво у цій сфері правовідносин. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести, підготувати презентаційний матеріал.	5/9
10	Тема: Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними положеннями, основними міжнародно-правовими актами, що регламентують співробітництво в цій сфері правовідносин. Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповіді на тести, підготувати презентаційний матеріал.	5/9
11	Тема: Право збройних конфліктів	5/9

	<i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними положеннями, основними міжнародно-правовими актами, що регламентують співробітництво у цій сфері правовідносин (Гаазькі і Женевські конвенції). Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	
12	Тема: Міжнародне кримінальне право <i>Завдання:</i> ознайомитися з лекційним матеріалом, доктринальними положеннями, основними міжнародно-правовими актами, що регламентують співробітництво у цій сфері правовідносин (Гаазькі і Женевські конвенції). Підготувати відповіді на контрольні запитання, відповісти на тести, підготувати презентаційний матеріал.	5/7
	Разом	56/106

6. Індивідуальні завдання

Індивідуальні завдання розвивають можливості самостійної роботи і сприяють більш поглибленому вивченню теоретичного матеріалу, формуванню вмінь використання знань для вирішення відповідних практичних завдань.

Види індивідуальних завдань з навчальної дисципліни (реферати, контрольні роботи, що виконуються під час аудиторних занять та самостійної роботи, курсові роботи тощо) визначаються навчальним планом. Індивідуальні завдання полягають у підготовці реферату за визначеною, або обраною студентом за допомогою викладача, темою та інших видів робіт, які затверджуються кафедрою. Терміни видачі, виконання і захисту індивідуальних завдань визначаються програмою навчальної дисципліни.

Індивідуальні завдання виконуються особою, яка навчається, самостійно із одержанням необхідних консультацій з боку науково-педагогічного працівника. Допускаються випадки виконання робіт комплексної тематики кількома особами.

6.1. Теми пропонованих рефератів

1. Укладення, виконання і припинення дії міжнародних договорів України.
2. Депозитарій договору.
3. Поняття, види, суб'єкти тлумачення міжнародних договорів.
4. Юридична природа міжнародних договорів.
5. Європейський Союз: особливі риси в структурі та повноваженнях.
6. Правосуб'єктність міжнародних організацій.
7. Роль міжнародних міждержавних організацій у створенні нового міжнародного порядку.
8. Роль Організації з безпеки та співробітництва в Європі в розвитку демократичних інститутів.
9. Співдружність незалежних держав: структура і компетенція, перспективи розвитку.
10. Україна і Рада Європи: сучасне становище та перспективи розвитку.
11. Цілі і напрями діяльності Організації Об'єднаних Націй.
12. Дипломатичний церемоніал та протокол.
13. Інститут почесного консула в міжнародному праві.
14. Міжнародне право і дипломатія.
15. Правове становище консульських установ України.
16. Статус дипломатичних представництв і їх персоналу.
17. Статус консульських установ і їх персоналу.
18. Європейський Суд з прав людини: організація й порядок діяльності.
19. Захист прав дітей у міжнародному праві.

20. Механізм захисту прав людини в Україні.
21. Міжнародні контрольні механізми захисту прав людини.
22. Правовий статус громадян у міжнародному праві.
23. Рада з прав людини.
24. Міжнародні морські організації.
25. Міжнародно-правове регулювання освоєння мінеральних ресурсів глибоководного морського дна.
26. Міжнародно-правовий режим наукових досліджень Світового океану
27. Правовий режим відкритого моря.
28. Правовий режим Суецького каналу.
29. Правовий режим Чорноморських проток.
30. Міжнародно-правове регулювання повітряних сполучень.
31. Підстави відповідальності у міжнародному повітряному праві.
32. Відповідальність у космічному праві.
33. Об'єкти міжнародного космічного права.
34. Міжнародні митні союзи.
35. Правовий статус Організації Об'єднаних Націй з промислового розвитку (ЮНІДО).
36. Принципи міжнародного економічного права.
37. Світова організація торгівлі.
38. Міжнародні стандарти в галузі боротьби зі злочинністю і кримінального правосуддя.
39. Мінімальні стандартні правила ООН щодо відправлення правосуддя стосовно неповнолітніх («Пекінські правила»).
40. Співвідношення міжнародних стандартів стосовно осіб, які скоїли правопорушення, і національного законодавства України.
41. Джерела права збройних конфліктів, питання удосконалення.
42. Міжнародно-правовий статус учасників збройних конфліктів.
43. Правовий статус Міжнародного Комітету Червоного Хреста.
44. Захист цивільного населення під час збройних конфліктів.
45. Міжнародно-правове регулювання заборони застосування зброї масового ураження.
46. Заборонені засоби і методи ведення війни в міжнародному праві.
47. Становлення та розвиток універсальної міжнародної безпеки.
48. Забезпечення міжнародної безпеки в рамках європейського регіону.

6.2. Орієнтовний перелік тем курсових робіт

1. Порядок укладення міжнародних договорів.
2. Поняття і способи тлумачення міжнародних договорів.
3. Припинення і призупинення дії міжнародних договорів.
4. Механізм контролю за виконанням міжнародних договорів.
5. Міжнародні конференції: специфіка правового статусу.
6. Юридична природа міжнародних міжурядових організацій.
7. Правосуб'єктність міжнародних неурядових організацій.
8. Структура та правові основи діяльності міжнародних організацій.
9. Принципи діяльності Організації Об'єднаних Націй.
10. Правовий статус спеціалізованих установ ООН.
11. Регіональні міжнародні організації: класифікація та види.
12. Система органів зовнішніх зносин.
13. Дипломатичні представництва: структура та порядок функціонування.
14. Правовий статус консульських представництв.
15. Постійні представництва держав при міжнародних організаціях (особливості правового статусу).
16. Привілеї та імунітети дипломатичного представництва і його персоналу.

17. Законодавство України у сфері зовнішніх зносин.
18. Становлення та розвиток інституту захисту прав людини на міжнародному універсальному рівні.
19. Правове регулювання захисту прав людини в діяльності ООН.
20. Міжнародний універсальний інституційний механізм захисту прав людини.
21. Імплементція міжнародно-правових норм про права людини в національне законодавство.
22. Кодифікація міжнародного морського права.
23. Правовий режим територіального моря.
24. Свободи відкритого моря.
25. Міжнародний район морського дна: особливості правового режиму.
26. Правовий режим міжнародних каналів.
27. Міжнародно-правовий режим захисту та збереження морського середовища.
28. Міжнародні морські організації.
29. Становлення і розвиток міжнародного повітряного права.
30. Правове регулювання міжнародних повітряних сполучень.
31. Міжнародно-правова регламентація боротьби з правопорушеннями у сфері цивільної авіації.
32. Співробітництво держав у сфері освоєння космосу.
33. Кодифікація і прогресивний розвиток міжнародного космічного права.
34. Правовий режим космічного простору і небесних тіл.
35. Суб'єкти міжнародного економічного права.
36. Міжнародно-правове регулювання діяльності транснаціональних корпорацій.
37. Правовий статус Світової організації торгівлі.
38. Принципи міжнародного екологічного права.
39. Міжнародно-правова регламентація охорони навколишнього середовища.
40. Програма ООН щодо навколишнього середовища.
41. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі змінами клімату.
42. Співробітництво держав у боротьбі з транснаціональною злочинністю.
43. Міжнародні органи у боротьбі зі злочинністю.
44. Статус Міжнародної організації кримінальної поліції.
45. Правова регламентація ведення бойових дій.
46. Статус учасників збройних конфліктів.
47. Нейтралітет під час війни (особливості правового статусу).
48. Статус Міжнародного Комітету Червоного Хреста.
49. Становлення та розвиток міжнародного кримінального права.
50. Характеристика міжнародних злочинів і злочинів міжнародного характеру.

7. Методи контролю

Методи контролю – це способи діагностичної діяльності, які дозволяють здійснювати зворотний зв'язок у процесі навчання з метою отримання даних про успішність навчання, ефективність навчального процесу.

Контрольні заходи визначають відповідність рівня набутих студентами знань, умінь та навичок вимогам нормативних документів щодо вищої освіти.

Самоконтроль призначений для самооцінки здобувачами вищої освіти якості засвоєння навчального матеріалу навчальної дисципліни (розділу, теми). З цією метою в навчальних посібниках для кожної теми (розділу), а також у методичних розробках для семінарських занять передбачаються питання для самоконтролю.

Кафедральний контроль проводиться з метою оцінки рівня підготовки студентів з навчальної дисципліни на різних етапах її вивчення і здійснюється у вигляді вхідного, поточного, рубіжного та семестрового контролю.

В освітньому процесі використовуються такі види контролю результатів навчання: вхідний, поточний протягом семестру, контрольні роботи, передбачені навчальним планом, приймання індивідуальних завдань, курсових робіт, підсумковий семестровий, відстрочений контроль.

Вхідний контроль проводиться перед вивченням нового курсу з метою визначення рівня підготовки студентів з дисциплін, які забезпечують цей курс. Вхідний контроль проводиться на першому занятті за завданнями, що відповідають програмам попереднього навчання. Результати контролю аналізуються на кафедральних (міжкафедральних) нарадах та засіданнях методичних комісій спільно з науково-педагогічними працівниками, які проводять заняття із забезпечення дисципліни. За результатами вхідного контролю розробляються заходи з надання індивідуальної допомоги студентам, коригування освітнього процесу.

Поточний контроль проводиться на всіх видах аудиторних занять протягом семестру. Поточний контроль може проводитися у формі усного опитування або письмового контролю на практичних, семінарських заняттях, лекціях, у формі колоквиуму, виступів студентів при обговоренні питань на семінарських заняттях, у формі комп'ютерного тестування тощо. Конкретні форми проведення поточного контролю та критерії оцінки рівня знань визначаються програмою навчальної дисципліни. Результати оцінювання роботи студентів мають бути доведені до відома студентів своєчасно. Формою поточного контролю є ректорські контрольні роботи. Результати оцінювання ректорських контрольних робіт можуть зараховуватися як результати виконання контрольної роботи, передбаченої навчальним планом.

Підсумковий семестровий контроль з навчальної дисципліни є обов'язковою формою оцінювання результатів навчання студента. Він проводиться в терміни, встановлені графіком навчального процесу, та в обсязі навчального матеріалу, визначеного програмою навчальної дисципліни. Семестровий контроль проводиться у формі заліку або семестрового екзамену з конкретної навчальної дисципліни. Студента допускають до семестрового контролю за умови виконання ним усіх видів робіт, передбачених навчальним планом на семестр з цієї дисципліни.

Семестровий залік – форма підсумкового контролю, що полягає в оцінюванні засвоєння студентами лекційного матеріалу, а також виконаних ними певних робіт на семінарських заняттях. Семестровий залік не передбачає обов'язкової присутності студентів за умови виконання ними всіх видів робіт, передбачених навчальним планом за семестр.

Семестровий екзамен – форма підсумкового контролю з окремої навчальної дисципліни за семестр, що спрямована на перевірку засвоєння теоретичного та практичного матеріалу. Екзамени складають за екзаменаційними білетами, затвердженими кафедрою. Викладач в обов'язковому порядку повинен ознайомити студентів зі змістом екзаменаційних питань, зразком екзаменаційного білету на початку вивчення навчальної дисципліни.

Максимальна сума балів, яку може набрати студент при складанні екзамену з навчальної дисципліни, складає 40.

Оцінка підсумкового контролю виставляється за національною шкалою як сума балів, набраних здобувачем вищої освіти протягом семестру при виконанні контрольних заходів, передбачених програмою навчальної дисципліни (практики) та балів, набраних при складанні семестрового екзамену.

Максимальна сума балів, які може набрати студент при вивченні навчальної дисципліни, складає 100.

7.1. Питання, які виносяться на складання поточного та підсумкового контролю

Питання, які виносяться на складання поточного та підсумкового контролю з дисципліни «Міжнародне публічне право (основні галузі)» (Екзамен)

1. Договір як джерело міжнародного права.
2. Порядок укладення міжнародного договору, дія, припинення дії.
3. Законодавство України про міжнародні договори.
4. Міжнародна організація цивільної авіації.
5. Правовий режим міжнародних річок.
6. Співробітництво держав у попередженні і боротьбі з тероризмом.
7. Міжнародно-правова протидія злочину геноциду.
8. Відповідальність за військові злочини.
9. Юрисдикція міжнародних судових органів.
10. Міжнародний кримінальний суд.
11. Міжнародні міждержавні організації, поняття, класифікація.
12. Поняття та класифікація міжнародних конференцій.
13. Правова природа регіональних міжнародних організацій.
14. Поняття «внутрішнього і зовнішнього права» міжнародних міжурядових організацій.
15. Статут ООН.
16. Спеціалізовані установи ООН: правовий статус, практична діяльність.
17. Рада Європи: структура, компетенція, правова основа діяльності
18. Європейський Союз: структура, компетенція, правова основа діяльності.
19. Право Європейського Союзу: поняття, джерела.
20. Правовий статус Організації з безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ).
21. Правовий статус Організації північноатлантичного договору (НАТО).
22. Право зовнішніх зносин: поняття, джерела, суб'єкти.
23. Дипломатичні представництва: порядок утворення, функції, компетенція.
24. Повноваження консульських установ.
25. Інститут почесних консулів у міжнародному праві.
26. Привілеї та імунітети дипломатичних представництв, консульських установ та їх співробітників.
27. Припинення діяльності дипломатичного представництва.
28. Виникнення та розвиток міжнародного права прав людини.
29. Рада з прав людини ООН.
30. Міжнародні універсальні механізми забезпечення та захисту прав людини.
31. Міжнародні регіональні механізми забезпечення та захисту прав людини.
32. Контрольний механізм захисту прав людини та основних свобод згідно Європейської конвенції 1950 року.
33. Міжнародний захист вразливих категорій осіб у міжнародному праві.
34. Імплементация міжнародно-правових норм про права людини в національне законодавство.
35. Конвенція ООН з морського права 1982 р.
36. Правовий режим виключної економічної зони.
37. Територіальне море та його правовий режим.
38. Правовий режим Арктики.
39. Внутрішні морські води та їх правовий режим.
40. Право мирного проходу через територіальні води прибережної держави.
41. Правовий режим відкритого моря.

42. Міжнародні організації по боротьбі зі злочинністю.
43. Інтерпол: структура, компетенція.
44. Початок війни та його міжнародно-правові наслідки.
45. Заборонені міжнародним правом засоби та методи ведення війни.
46. Нейтралітет під час війни.
47. Женевські конвенції про захист жертв війни 1949 р.
48. Мирний договір. Інші форми закінчення війни.
49. Поняття, принципи міжнародного повітряного права.
50. Юридична природа і правовий режим повітряного простору.
51. Правове регулювання міжнародних повітряних сполучень.
52. Міжнародні авіаційні організації.
53. Відповідальність у міжнародному повітряному праві.
54. Правовий статус повітряного судна та екіпажу.
55. Виникнення та розвиток космічного права.
56. Поняття та джерела міжнародного космічного права.
57. Кодифікація і прогресивний розвиток міжнародного космічного права.
58. Принципи діяльності держав у космічному праві.
59. Договір про принципи діяльності держав по дослідженню й використанню космічного простору, включаючи Місяць та інші небесні тіла від 27.01.1967 р.
60. Підстави виникнення, види і форми відповідальності в космічному праві.
61. Поняття, принципи міжнародного економічного права. Джерела.
62. Правовий статус суб'єктів міжнародного економічного права.
63. Міжнародно-правове регулювання торгівельного співробітництва між державами.
64. Міжнародні економічні організації.
65. Захист оточуючого середовища і міжнародне право.
66. Предмет і об'єкт міжнародного екологічного права.
67. Поняття міжнародно-правової охорони навколишнього середовища.
68. Характеристика регіональної міжнародної безпеки.
69. Характеристика універсальної міжнародної безпеки.
70. Поняття права міжнародної безпеки.
71. Система колективної безпеки, передбачена Статутом ООН.
72. Становлення та розвиток міжнародного кримінального права.
73. Джерела міжнародного кримінального права.
74. Принципи міжнародного кримінального права: характеристика, значення.
75. Міжнародний злочин: поняття, ознаки, види.
76. Роль ООН у боротьбі з міжнародною злочинністю.
77. Правовий статус Групи країн по боротьбі з Корупцією.
78. Європейське поліцейське відомство.

8. Схема нарахування балів

Загальна кількість балів – 100.

Кількість балів за екзамен/залік – 40.

Кількість балів протягом семестру – 60:

Кількість балів за відповіді на семінарських заняттях $\sum 40 = 40$:

Формула обчислення

$$\sum 40 = \frac{\sum 1}{\sum 2} \times 8 \text{ (вісім)}$$

Примітка:

$\Sigma 40$ – сума максимальної кількості балів

$\Sigma 1$ – сума балів, що отримав студент за відповіді на семінарських заняттях.

$\Sigma 2$ – кількість семінарських занять протягом семестру.

8 – коефіцієнт

Курсова робота – 10 балів

Контрольна робота – 10 балів.

Поточний контроль						Курсова робота	Контрольна робота, передбачена навчальним планом	Разом	Екзамен	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	TN					
$\Sigma 40$						10	10	60	40	100

T1, T2 ... TN – теми.

* Якщо навчальним планом індивідуальних завдань з даної дисципліни не передбачено, то максимальну кількість балів за контрольну роботу рекомендується встановлювати на рівні 20, а кількість тестових завдань контрольної роботи – на рівні 20. У такому випадку колонку «Індивідуальні завдання» з таблиці слід виключити.

За результативну наукову роботу (написання наукової роботи, тез доповідей, участь у науково-практичних конференціях, участь у роботі гуртка тощо) за профілем цієї дисципліни, за рішенням кафедри відповідно до критеріїв, встановлених програмою навчальної дисципліни, студент може отримати до 10 додаткових (заохочувальних) балів, але в межах максимальної загальної суми балів – 100.

Відповідь на семінарському занятті – **1-5 балів**.

Критерії оцінювання усної відповіді.

Поточний контроль здійснюється, зокрема, у формі опитування та перевірки результатів виступів на семінарських та практичних заняттях в п'ятибальній шкалі оцінок.

5 балів ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом усього практичного заняття;
- дає повний, правильний, послідовний, зв'язний, обґрунтований виклад питання, що супроводжується правильними прикладами з доктринальних джерел та посиланням на чинне законодавство;

- все, що викладається, повинно свідчити про глибоке розуміння і орієнтацію в явищах і процесах, що вивчаються;

- правильні вичерпні відповіді на додаткові питання викладача.

4 бали ставиться за наступних умов:

- студент активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, повний виклад змісту підручника і матеріалу, поданого викладачем, але на додаткові контрольні питання, які ставить викладач для з'ясування глибини розуміння і вміння орієнтуватися в явищах і процесах, відповідає лише з деякою допомогою викладача чи колег;

- недостатньо вичерпні відповіді на додаткові запитання викладача.

3 бали ставиться за наступних умов:

- студент на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- в цілому виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, але під час відповіді допускає помилки і усвідомлює їх тільки після вказівки викладача;
- відповіді на запитання дає не одразу, а тільки після деякого напруження пам'яті, при чому відповіді нечіткі;
- не в змозі без допомоги викладача вивести співвідношення з іншими проблемами дисципліни, що вивчається;

2 бали ставиться за наступних умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після вказівки викладача;
- студент виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно і невпевнено його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і розуміє її;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і послідовно.

1 бал ставиться за наступних умов:

- студент припускається грубих помилок при викладі матеріалу і не виправляє ці помилки навіть при вказівці на них викладача;
- виявляє нерозуміння навчального матеріалу і як наслідок цього – повна відсутність навичок як в аналізі явищ, так і у подальшому виконанні практичних завдань.

Критерії оцінювання контрольних та екзаменаційних/залікових робіт.

Контрольні та екзаменаційні (залікові) роботи виконуються у письмовій формі. Контрольна робота складається з відкритих питань або тестових завдань, екзаменаційна/залікова робота – із 40 тестових завдань. Кожне тестове завдання має п'ять варіантів відповідей, тільки одне яких є правильним; за кожен правильну відповідь нараховується один бал.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка за національною шкалою	
	За чотирирівневою шкалою оцінювання	За дворівневою шкалою оцінювання
90-100	відмінно	зараховано
70-89	добре	зараховано
50-69	задовільно	зараховано
1-49	незадовільно	незараховано

9. Рекомендована література

Основна література:

Міжнародно-правові акти:

1. Vienna Convention on Diplomatic Relations Done at Vienna on 18 April 1961. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_1_1961.pdf

2. Vienna Convention on Consular Relations Done at Vienna on 24 April 1963. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/9_2_1963.pdf
3. Vienna Convention on the Law of Treaties Done at Vienna on 23 May 1969. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/1_1_1969.pdf
4. Vienna Convention on Succession of States in respect of State Property, Archives and Debts Done at Vienna on 8 April 1983. URL: https://legal.un.org/ilc/texts/instruments/english/conventions/3_3_1983.pdf
5. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно договорів від 23 серпня 1978 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_185.
6. Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Co-operation among States in accordance with the Charter of the United Nations on 24 October 1970. URL: <http://www.un-documents.net/a25r2625.htm>
7. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
8. United Nations Convention on the Law of the Sea of 10 December 1982. URL: https://www.un.org/depts/los/convention_agreements/texts/unclos/unclos_e.pdf
9. Конвенція про захист прав людини й основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004.
10. Treaty of Lisbon amending the Treaty on European Union and the Treaty establishing the European Community, signed at Lisbon, 13 December 2007. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=celex%3A12007L%2FTXT>
11. Міжнародний пакт про громадянські й політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
12. Міжнародний пакт про економічні, соціальні й культурні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042.
13. Північноатлантичний договір від 4 квітня 1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/950_008.
14. Римський Статут Міжнародного Кримінально Суду від 17 червня 1998 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588#Text
15. Statute of the International Court of Justice of 26 June 1945. URL: <https://www.icj-cij.org/statute>
16. Статут Ради Європи від 5 травня 1949 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_001.
17. Статут Організації Об'єднаних Націй від 26 червня 1945 р. URL: https://unic.un.org/aroundworld/unics/common/documents/publications/uncharter/UN%20Charter_Ukrainian.pdf
18. Факультативний протокол до Міжнародного пакту про громадянські та політичні права від 16 грудня 1966 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_086.

Література:

19. Буткевич В. Г., Мицик В.В., Задорожній О.В. Міжнародне право. Основи теорії: навч. посіб. Київ : Либідь, 2002. 608 с.
20. Буткевич О.В. Історія міжнародного права. Київ : Ліра-К, 2013. 416 с.
21. Акуленко В. І., Андреасян Г. А., Білорицький Г. О. Взаємодія міжнародного права з внутрішнім правом України : монографія / за заг. наук. ред. В. Н. Денисова. Київ : Юстиніан, 2006. 672 с.
22. Дмитрієв А. І., Муравйов В.І. Міжнародне публічне право: навч. посіб. / за ред. Ю. С. Шемшученко, Л. В. Губерський. Кив : Юрінком Інтер, 2001. 640 с.
23. Кулеба Д.І. Участь України в міжнародних організаціях. Правова теорія і практика: навч. посіб. / за наук. ред. О.В. Задорожнього. Кив : Промені, 2007. 304 с.

24. Міжнародне право: словник-довідник / С.М. Перепьолкін, Т.Л. Сироїд, Л.А Філяніна; за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Харків : Юрайт, 2014. 408 с.
25. Антипенко В. Ф., Тимченко Л.Д., Беглий О.В., Радзівілл О.А. та ін. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / за заг. ред.: В. Ф. Антипенка. Київ : НАУ, 2012. Т. 1. 420 с.
26. Антипенко В. Ф., Тимченко Л.Д., Беглий О.В., Радзівілл О.А. та ін. Міжнародне публічне право: підручник: у 3 т. / за заг. ред.: В. Ф. Антипенка. Київ : НАУ, 2012. Т. 2. 348 с.
27. Основи права Європейського Союзу : підручник / за заг. ред. Т. Л. Сироїд [координатор проекту А. О. Червяцова]; Харків. нац. ун-т імені В. Н. Каразіна. Харків : Право, 2018. 456 с.
28. Основи права Європейського Союзу : підручник / [Л.І. Адашис, Т.М. Анакіна, С.В. Вихрист та ін.]; за заг. ред. Т. Л. Сироїд; Харків. Нац. ун-т імені В.Н. Каразіна. Вид. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2020. 590 с.
29. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право : підручник. Одеса : Фенікс, 2018. 744 с.
30. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародний захист прав людини : навч. посіб. / за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Харків : Право, 2019. 472 с.
31. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право. 2020. 648 с.
32. Сироїд Т.Л. Міжнародне право: навчальний посібник. Харків : ХНУВС, 2009. 336 с.
33. Сироїд Т.Л., Гавриленко О.А., Фоміна Л.О. Міжнародне публічне право. Міжнародний захист прав людини : посібник для підготовки до зовнішнього незалежного оцінювання / за заг. ред. Т.Л. Сироїд. Вид. 2-ге вид., перероб і допов. Харків : Право. 2020. 494 с.
34. Сироїд Т.Л. Міжнародне публічне право : підручник. 2-ге вид., перероб. і допов. Харків: Право. 2020. 648 с.
35. Сироїд Т.Л. Міжнародні стандарти в галузі забезпечення права на здоров'я та практика їхнього застосування : навч. посіб. Харків : Право, 2021. 166 с.
36. Сироїд Т. Л., Фоміна Л. О. Міжнародне право прав людини: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2023. 564 с.
37. Сироїд Т.Л. Міжнародне кримінальне право: підручник. Харків: Право, 2023. 512 с.
38. Tatiana Syroid Sanctions in International Criminal Law / Ukraine in the system of modern international legal order and European integration: problems of doctrine and practice in the context of modern humanitarian challenges: collective monograph / edited by authors. Chernivtsi, Ukraine: Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, 2022. P. 37-70. 644 p.

Допоміжна література:

39. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби: навч. посіб. Київ : Либідь, 1998. 248 с.
40. Денисов В.Н. Проблеми створення публічного порядку в зовнішньополітичній діяльності України. Суверенітет України і міжнародне право : Київ : Манускрипт, 1995.
41. Європейське право у галузі прав людини: джерела і практика застосування : навч. посіб. Київ: АртЕк, 1997. 624 с.
42. Конституційні акти Європейського Союзу (в редакції Лісабонського договору) / пер. Г. Друзенка та С. Друзенко, за заг. ред. : Г. Друзенка. Київ: «К.Ш.С.», 2010. 536 с.
43. Копійка В. В., Шинкаренко Т.І.. Європейський Союз : історія і засади функціонування: навч. посібник. Київ: Знання, 2009. 751 с.

44. Кориневич А.О. Застосування міжнародного гуманітарного права до збройного конфлікту на території України : навч. посіб. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Одеса: Фенікс, 2015. 78 с.
45. Лисик В.М. Правовий статус Міжнародного комітету Червоного Хреста і міжнародному праві : монографія. Одеса : Фенікс, 2012. 208 с.
46. Репецький В.М., Лисик В.М. Міжнародне гуманітарне право : підручник Київ : Знання, 2007. 67 с.
47. Циганкова Т.М., Гордеєва Т.Ф. Міжнародні організації: навч. посіб. 2-ге вид., переробл. та допов. Київ : КНЕУ, 2001. 340 с.
48. Сироїд Т.Л., Гавриленко О.А. Правовий статус особи під час воєн, що вели держави Стародавнього Сходу. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. Серія «ПРАВО». Випуск 29, 2020. С. 46-53.
49. Сироїд Т. Заборона катувань у міжнародному праві: поняття, сутність, характеристика складу злочину. *Актуальні проблеми держави і права*. № 94 (2022). С. 123-135.
50. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О., Фомін П.В. Внутрішня система правосуддя міжнародних універсальних організацій: від витоків до сучасності // *Moderní aspekty vědy: XXVI. Díl mezinárodní kolektivní monografie / Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o. Česká republika: Mezinárodní Ekonomický Institut s.r.o., 2022. P. 411-431. str. 600.*
51. Сироїд Т.Л., Фоміна Л.О. Міжнародний захист осіб з інвалідністю в ситуаціях ризику. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2023/1. С. 596-601.
52. Tatiana Syroid Professional and ethical standards for civil servants of international intergovernmental organizations / The issues of improving legal knowledge in the XXI century: the unity of theory and practice: collective monograph / V. Benkivsky, M. Burdonosova, O. Chepik-Trehubenko, O. Holovko, etc. Lviv-Toruń: Liha-Pres, 2019. P. 201-216. 260 p.
53. Tetiana L. Syroid, Tetiana Ye. Kaganovska, Valentina M. Shamraieva, Olexander S. Perederii, Ievgen B. Titov, Larysa D. Varunts The Personal Data Protection Mechanism in the European Union. *International journal of computer science and network Security*. Vol. 21 No. 5. 2021. pp. 113-120.

Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відео-лекції, інше методичне забезпечення

1. Офіційний сайт Асоціації держав Південно-Східної Азії. URL: <http://www.aseansec.org>.
2. Офіційний сайт Європейського суду з прав людини. URL: <http://www.echr.coe.int/echr/>.
3. Офіційний сайт Європейського Союзу. URL: <http://europa.eu/>.
4. Офіційний сайт Європейської поліцейської агенції (Європол). URL: <https://www.europol.europa.eu/>.
5. Офіційний сайт Міжнародного валютного фонду. URL: <http://www.imf.org/external/index.htm>.
6. Офіційний сайт Міжнародного кримінального суду. URL: <http://www.icc-cpi.int>.
7. Офіційний сайт Міжнародного суду Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.icj-cij.org/homepage/tu/>.
8. Офіційний сайт Міжнародного Трибуналу з морського права. URL: <http://www.itlos.org/>.
9. Офіційний сайт Міжнародної морської організації. URL: <http://www.imo.org/Pages/home.aspx>.
10. Офіційний сайт Міжнародної організації кримінальної поліції Інтерпол. URL: <http://www.interpol.int/>.
11. Офіційний сайт Північноатлантичного альянсу. URL: <http://www.nato.int/cps/en/natolive/index.htm>.
12. Офіційний сайт Організації американських держав. URL: [<http://www.oas.org/en/default.asp>].
13. Офіційний сайт Організації з безпеки та співробітництва в Європі. URL: <http://www.osce.org/>.

14. Офіційний сайт Організації Об'єднаних Націй. URL: <http://www.un.org/ru/>.
15. Офіційний сайт Ради Європи. URL: <http://hub.coe.int/>.
16. Офіційний сайт Світової організації торгівлі. URL: <http://www.wto.org/>.
17. Офіційний сайт Дитячого фонду ООН. URL: <http://www.unicef.org/>.
18. Офіційний сайт Міжнародного Комітету Червоного Хреста. URL: <http://www.icrc.org/eng/>.